

TARİH

TÜRKİYE TARİHİ

Türkiye Tarihi (11. ve 13.yy)

Başlangıç: 1071 Malazgirt Savaşı

NOT : Malazgirt Savaşı'ndan sonra “fethedilen topraklar fethedenin malıdır” anlayışı ortaya çıkmıştır. Bunun amacı Anadolu'nun fethini hızlandırmaktır.

Sonuç : Anadolu'da I. Beylikler Dönemi başlamıştır.

Danışmentler :

- Danışment Ahmet Gazi tarafından, Sivas merkezli olarak Orta Anadolu'da kurulmuştur.
- Haçlılara karşı mücadele etmişlerdir.
- Anadolu'daki ilk medrese olan Tokat – Niksar'da Yağıbasan Medresesi'ni yapmışlardır.

Saltuklular :

- Ebul Kasım Saltuk tarafından kurulmuşlardır.
- Merkez : Erzurum
- Anadolu'ya gelip kurulan ilk beyliktir.
- Rükneddin Süleyman Şah tarafından yıkılmışlardır.

Mengücekler :

- Mengücek Gazi tarafından kurulmuştur.
- Merkez : Erzincan
- Gürcüler ve Rumlar ile karışmıştır.

İzmir (Çaka) Beyliği :

- Bizans ile mücadele etmişlerdir.
- İlk denizci Türk beyliğidir.

Artuklular :

- Artuk Bey'in oğulları tarafından kurulmuştur. Dönemin en tanınmış bilim insanı El- Cezeri'dir. (Sibernetiğin kurucusudur.)
- Artuklular Hasankeyf, Mardin ve Harput Artukluları olarak üçe bölünerek yönetilmişlerdir.
- Malabadi Köprüsü en önemli mimari eserleri arasındadır.

UYARI

Malazgirt Savaşı'ndan sonra, Anadolu'da bunların dışında bir çok beylik kuruldu.

- Sökmenliler: Ahlat ve Van Gölü havzası
- İnaloğulları: Diyarbakır ve civarı
- Çubukoğulları: Harput ve civarı
- Dilmaçoğulları: Bitlis ve civarı
- İnançoğulları: Denizli ve civarı
- Tanrıvermişoğulları: Efes ve civarı

I. Beyliklerin Özellikleri

- Anadolu'nun fethini hızlandırmışlardır.
- Anadolu'da Türk İslam kültürünü yaymışlardır.
- Malazgirt Savaşı'ndan sonra kuruldular.
- Haçlılar ve Bizans'a karşı mücadele ettiler.
- Anadolu'da ilk Türk İslam mimarisini yaptılar.
- Bu beylikler feodal beyliklerdir. Anadolu'daki bu beylikler zamanla B.Selçuklu Devleti'nin zayıflamasına neden olmuşlardır.

Türkiye Selçukluları (A.S.D) (1077-1308)

- Kurucu : Süleyman Şah
- Merkez : İznik
- Resmi Dil : Farsça
- Köken (Menşei): Oğuzlar

Kuruluş Devri

Bu dönem uzun sürmüştür. Bunun iki sebebi vardır;

- A.S.D içindeki taht kavgaları
- Haçlı Seferleri

Süleyman Şah

- Devletin sınırları Marmara kıyılarından Çukurova'ya kadar genişledi.
- Boğazlar'dan vergi alan ilk Türk hükümdarıdır.

I.Kılıçarslan Dönemi

- I. Haçlı Seferine karşı başarı ile mücadele etse de sonuç alamamıştır. Başkent İznik'ten Konya'ya taşınmıştır.
- Danışmentler'den Malatya'yı almıştır.

I.Mesut Dönemi

- II. Haçlı Seferinde, Eskişehir yakınlarında Haçlı ordularını yenmiştir.
- Anadolu ilk defa bu dönemde “Türkiye” adı ile anılmaya başladı.
- İlk Anadolu Selçuklu parası bastırıldı.

Yükselme Devri

II.Kılıçarslan Dönemi

- Danişmentler'e son vermiştir.
- 1176 Miryokefalon Savaşı – A.S.D./ Bizans
- Anadolu'nun Türk yurdu olduğu kesinleşti.
- A.S.D. son savunma savaşını yaptı.
- Bizans savunmaya ,Türkler saldırı konumuna geçtiler.
- Bu dönemde ayrıca ilk A.S.D. gümüş ve altın paraları bastırılmıştır.

Gıyaseddin Keyhüsrev Dönemi

UYARI : Gıyaseddin Keyhüsrev kardeşi Rükneddin Süleyman Şah ile yaptığı mücadelede başarılı olamadı. Tahtı ona bıraktı. Rükneddin Süleyman Şah Saltuklular'a son verdi. Rükneddin Süleyman Şah'ın ölümü ile Gıyaseddin Keyhüsrev tekrar başa geçti.

- Antalya'yı alarak ticaret ve liman kenti haline getirmiştir.
- Venedikliler ile ilk kez ticaret antlaşması yapılmıştır.

İzzeddin Keykavus Dönemi:

- Trabzon Rum İmparatorluğu ve Çukurova Ermenileri vergiye bağlandı.
- Karadeniz'de Sinop alındı.
- Kıbrıs Krallığı ile ticaret antlaşması imzalandı.

Alaaddin Keykubat Dönemi

- A.S.D. 'nin en güçlü dönemidir.
- Mengücekler ve Harput Artuklularına son verildi.
- Alanya'yı alarak tersane kurmuştur.
- Suğdak Seferi (Kırım) ilk deniz aşırı seferdir.
- 1230 Yassıçemen Savaşı'nda Harzemşahlar yenilgiye uğratılmıştır.
- Yassıçemen Savaşı sonrasında Harzemşahlar yıkılmış ve Anadolu toprakları Moğol tehdidine açık hale gelmiştir.

Yıkılış Devri

II.Gıyaseddin Keyhüsrev

- Devlet işlerini bu dönemde Sadettin Köpek yürütmüştür.
- 1240 Babailer İsyanı (Baba İshak)= ilk dini nitelikli isyan.
- 1243 Köseadağ Savaşı – A.S.D. / İlhanlılar

Sonuçlar :

- A.S.D. yıkılış sürecine girmiş, İlhanlılar'a bağlanmıştır.
- A.S.D toprakları parçalanmış ve bu topraklar üzerinde beylikler ortaya çıkmış, böylece II.Beylikler dönemi başlamıştır.
- Moğollar Anadolu'da etkin olmaya başlamıştır.
- Türklerin batıya ilerleyişi durmuştur.
- Moğollar'ın önünden kaçan Türkmenler Anadolu'ya gelerek Türk nüfusunu arttırdılar ve Anadolu'nun Türkleşmesine katkı sağladılar.

II.Beylikler

- Karamanoğulları : Konya – Karaman
- Germiyanogulları : Kütahya
- Hamitoğulları : Isparta – Yalvaç
- Karesioğulları :Balıkesir – Çanakkale
- Aydınoğulları :Aydın ve çevresi
- Saruhanogulları : Manisa ve çevresi
- Menteşeoğulları : Muğla ve çevresi
- Candaroğulları : Kastamonu-Sinop
- Eretna Devleti : Kayseri – Sivas
- Ramazanoğulları : Çukurova
- Dulkadiroğulları : Maraş – Elbistan
- Osmanogulları : Söğüt ve Domaniç

Bu beylikler ;

- 1243 Köseadağ Savaşı'ndan sonra kuruldular.
- Anadolu'nun Türkleşmesine katkı sağladılar.
- Osmanlı Devleti'nin egemenliğini tanıdılar.

ÖRNEK

Aşağıdakilerden hangisi, Türk – İslam devletlerinde pazarlarda fiyatları, tartı ve ölçü aletlerini, üretilen ve satılan malların kalitesini denetleyen görevlidir?

- A) Ulak
- B) Silahtar
- C) İğdişbaşı
- D) Muhtesip
- E) Câmedâr

KPSS 2011

ÖRNEK

Anadolu Selçuklu Devleti'nde büyük kervansarayların hemen hepsi XIII. yüzyıla aittir. Bu durumun;

- I. sanat
- II. ticaret
- III. askerlik

alanlarından hangilerinde görülen gereksinimin bir sonucu olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

KPSS 2008

ÖRNEK

- I. Çini
- II. Taş
- III. Ahşap

Anadolu Selçukluları mimari yapıların iç ve dış süslemelerinde yukarıdakilerden hangilerini kullanmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

KPSS 2006

ÖRNEK

- I. Bitki motifleri
- II. Hayvan resimleri
- III. Yazı

Selçuklu mimarisinde yukarıdakilerden hangileri süsleme amacıyla kullanılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

KPSS 2003